

European
Commission

EVROPSKÁ PANELOVÁ DISKUSE

OBČANŮ
O NOVÉM
EVROPSKÉM
ROZPOČTU
ODPOVÍDAJÍCÍM
NAŠIM AMBICÍM

Informační Sada

O této Sadě

Vítejte na evropské panelové diskusi občanů o novém rozpočtu EU odpovídajícím našim ambicím. Děkujeme, že jste souhlasili s účastí v tomto procesu. Doufáme, že vás obohatí a bude pro vás zajímavý a příjemný. Přijetím pozvání Evropské komise jste se vydali na jedinečnou cestu. Před vámi se již 1650 evropských občanů připojilo k tomuto demokratickému dobrodružství: evropským panelovým diskusím občanů. Už od roku 2021 tyto diskuse poskytují Evropské komisi poradenství v několika předem zvolených oblastech. Nyní je řada na vás, abyste se i vy do tohoto procesu zapojili.

Patříte mezi 150 náhodně vybraných účastníků ze všech 27 členských států Evropské unie (EU), kteří odrážejí její rozmanitost. V nadcházejících měsících se budete podílet na diskusi o novém dlouhodobém rozpočtu EU na období od roku 2028 a na formulování doporučení, jak jej co nejlépe využít. Společně s dalšími účastníky diskuse budete mít možnost utvořit si názor, podělit se o své nápady a dotazy a nakonec předložit svá doporučení Evropské komisi.

Uděláme vše, co bude v našich silách, aby byl tento zážitek pro vás příjemný. Tento „informační balíček“ slouží jako průvodce celým procesem. Je rozdělen do čtyř částí:

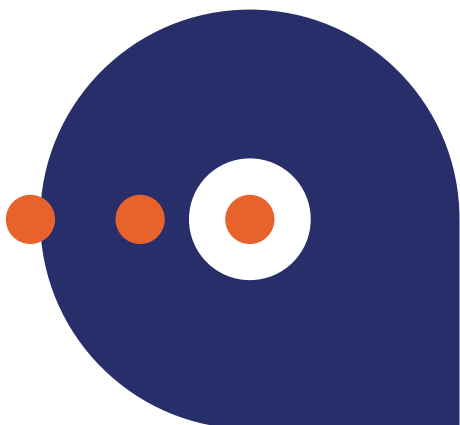
1. **PROCES: CO JSOU EVROPSKÉ PANELOVÉ DISKUSE OBČANŮ?** 4
2. **NÁPLŇ PRÁCE: NA ČEM BUDU PRACOVAT?** 6
3. **TÉMA: CO POTŘEBUJI VĚDĚT O ROZPOČTU EU?** 8

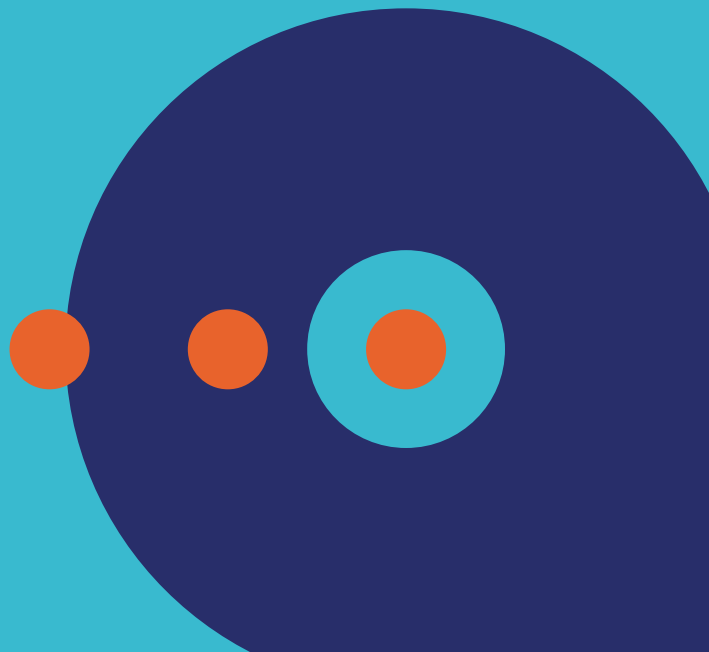
PŘÍLOHA – PRAKTICKÉ INFORMACE: JAKOU POMOC DOSTANU PŘI ORGANIZACI A ÚHRADĚ CESTY A UBYTOVÁNÍ?

POŘADATELÉ: KDO TUTO PANELOVOU DISKUSI POŘÁDÁ?

Evropskou panelovou diskusi občanů k příštímu rozpočtu EU pořádá Evropská komise. Evropská komise je výkonnou složkou EU, která je zodpovědná za navrhování právních předpisů, provádění politik a řízení běžného chodu EU. Komise zajišťuje správné uplatňování právních předpisů EU ve všech členských státech, zastupuje EU na mezinárodní úrovni a dohlíží na rozpočet a finance. Dále prosazuje zájmy a politiky EU v různých oblastech, k nimž patří obchod, životní prostředí a hospodářská soutěž.

V červenci 2025 má Komise navrhnout nový dlouhodobý rozpočet EU, a proto vede rozsáhlé konzultace s cílem vyslechnout si rozdílné názory.

1/ Proces: Co jsou evropské panelové diskuse občanů?

JAKÉ JE POZADÍ EVROPSKÝCH PANELOVÝCH DISKUSÍ OBČANŮ?

V panelových diskusích občanů Evropské komise náhodně vybraní účastníci ze všech 27 členských států diskutují o klíčových připravovaných zákonech a dalších iniciativách na evropské úrovni. Jako členové diskuse převzmete štafetu od dlouhé řady evropských občanů, kteří se diskusí v minulosti zúčastnili. Tentokrát se zaměříte na téma nového dlouhodobého rozpočtu EU odpovídajícího našim ambicím, který bude platit od roku 2028. Na základě diskusí společně vypracujete doporučení, která Evropská komise zohlední při přípravě příštího dlouhodobého rozpočtu EU. Tento proces právě začíná. Další informace najdete zde: https://citizens.ec.europa.eu/new-european-budget_cs.

Panelové diskuse vznikly v návaznosti na Konferenci o budoucnosti Evropy, která se konala v letech 2021 a 2022. Tehdy 800 náhodně vybraných občanů účastnících se panelových diskusí vyzvalo k pravidelnému opakování podobného formátu pro účast občanů na tvorbě evropských politik. V reakci na to předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová rozhodla, že se evropské panelové diskuse občanů stanou běžnou součástí evropského demokratického života a umožní tak zapojit občany do procesu tvorby politik.

Panelové diskuse následující po tomto rozhodnutí se zabývaly konkrétnějšími politickými tématy, a to: co dělat s [potravinovým odpadem](#), jak [utvářet virtuální světy](#), jak [podpořit mobilitu ve vzdělávání](#), jak zlepšit [energetickou účinnost](#) a jak [potírat nenávisť ve společnosti](#).

JAK BUDE TATO EVROPSKÁ PANELOVÁ DISKUSE OBČANŮ FUNGOVAT?

Připojte se k dalším 149 náhodně vybraným občanům ze všech členských států, kteří reprezentují rozmanitost EU a z nichž třetina je mladší než 29 let, aby se tak zajistila řádná mezigenerační diskuse. Jako panel občanů budete společně diskutovat o novém rozpočtu EU a obohatíte institucionální proces tak, aby mohl vést k lepším rozhodnutím. Tato rozhodnutí budou následně přijata

orgány zastupujícími 450 milionů evropských občanů: Evropskou komisí, Evropským parlamentem a Radou EU.

V rámci diskuse budete s ostatními občany pracovat v **malých skupinách (každá bude mít přibližně 12 členů) a všichni společně (v plénu)**. V rámci menších pracovních skupin budete mít příležitost hlouběji proniknout do tématu. Budete diskutovat o různých názorech a nápadech a pracovat na doporučeních zaměřujících se na to, jaké by měly být priority příštího dlouhodobého rozpočtu. Kromě toho se budete pravidelně účastnit „plenárních“ zasedání, na nichž budete sdílet názory, naslouchat ostatním účastníkům a odborníkům a poskytovat zpětnou vazbu k nápadům ostatních malých skupin. Vypracovaná doporučení nakonec přijme panel jako celek.

Vaši práci usnadní výjimečný tým **profesionálních tlumočnicků**, kteří budou diskusí simultánně tlumočit do všech 24 úředních jazyků Evropské unie. Díky tomu budete mít možnost komunikovat v jazyce, který vám nejvíce vyhovuje.

V práci vám bude pomáhat **facilitační tým**. Jeho úkolem je zajistit, aby se každý účastník během celého procesu cítil dobře. Tým bude dohlížet na načasování a průběh jednotlivých zasedání. To přispěje k dynamičtější skupinové práci a k tomu, aby se co nejlépe využil přínos každého jednotlivce i celé skupiny. Poskytne vám také řadu nástrojů pro společnou práci a kolektivní rozhodování. V průběhu všech víkendů budou na místě k dispozici pomocníci, kteří vám pomohou se orientovat v programu a budou vždy připraveni poskytnout vám praktické informace.

Během celého procesu vás bude podporovat tým renomovaných odborníků na téma rozpočtu EU. Takzvaný „**znalostní výbor**“ bude poskytovat informace nejen o různých aspektech rozpočtu EU, ale také o fungování Evropské unie. Během diskusí bude odpovídat na vaše otázky, poskytovat zpětnou vazbu a podněty. Budete mít také možnost sdílet zkušenosti s dalšími zástupci občanské

PANELOVÁ DISKUSE OBČANŮ O NOVÉM EVROPSKÉM ROZPOČTU ODPOVÍDAJÍCÍM NAŠIM AMBICÍM

S ostatními účastníky se setkáte na třech zasedáních. Dvě zasedání se budou konat osobně v Bruselu a jedno bude probíhat online:

- **1. zasedání:**
28.–30. března 2025 (Brusel, Belgie)
- **2. zasedání:**
25.–27. dubna 2025
(online prostřednictvím videokonference)
- **3. zasedání:**
16.–18. května 2025 (Brusel, Belgie)

Chtěli bychom vás požádat, abyste respektovali časový harmonogram setkání a byli přítomni na všech částech programu. Pokud potřebujete vyřešit nějaký praktický problém, obraťte se na náš tým podpory. V případě, že máte zdravotní potíže, se na nás neváhejte ihned obrátit. Pracovníci na místě nebo na recepci vašeho hotelu vám rádi pomohou.

Účast v panelové diskusi je omezena na náhodně vybrané osoby. Lidé, kteří poskytují podporu účastníkům se zvláštními potřebami, se diskusí nebudou účastnit, ale mohou být přítomni jako posluchači. Budou mít také přístup na společenská setkání.

Večer se můžete **zúčastnit společenských akcí** (čtvrtek, pátek, sobota). Připojte se k nám a věnujte čas setkání s ostatními účastníky. Užijte si naplno tuto jedinečnou příležitost, kdy můžete být v jedné místnosti s občany ze všech 27 členských států EU.

Pokud máte jakékoli námítky ohledně průběhu akce nebo si všimnete jakéhokoli pochybení, které je v rozporu se zákonem, obraťte se na osobu, která bude během zasedání panelu zastávat funkci „referenta pro začleňování“, případně nám mezi zasedáními pošlete e-mail.

Panelová diskuse je doplněna o [online diskuse na Platformě aktivního občanství](#), na níž se všichni evropští občané mohou podílet o svůj názor na příští dlouhodobý rozpočet EU. Chtěli bychom vás požádat, abyste informovali své rodinné příslušníky, přátele a kolegy, kteří do panelové diskuse vybráni nebyli, aby přispěli svými názory alespoň tímto způsobem. Pokud budete chtít, budeme rádi, když budete o své účasti v panelové diskusi informovat na sociálních sítích. Jen vás žádáme, abyste nesdílili žádné osobní údaje ani příspěvky ostatních účastníků.

společnosti, institucí EU a akademické obce. Uděláme vše pro to, abychom vám srozumitelným a interaktivním způsobem poskytli všechny potřebné informace. Nebojte se, nemusíte být odborníky.

Na všech zasedáních budou přítomni také úředníci Komise, kteří připravují návrh nového rozpočtu EU, aby si vyslechli vaše názory a doporučení.

Přítomna bude také **skupina pozorovatelů**, většinou výzkumných pracovníků, kteří chtějí sledovat průběh diskuse. Ti nebudou zasahovat do vašich diskusí a nebudou se osobně vyjadřovat k vám ani k ostatním účastníkům. Pozváni budou také **zástupci médií**, kteří některé z účastníků panelových diskusí mohou požádat o rozhovor. Je jen na vás, jestli budete chtít rozhovor poskytnout.

2 / Náplň práce: Na čem budu pracovat?

V červenci 2025 předloží Komise návrh nového dlouhodobého rozpočtu EU na období od roku 2028. Následně o něm budou rozhodovat Evropský parlament a členské státy v Radě EU. Je to příležitost dohodnout se na silném a moderním rozpočtu EU odpovídajícím našim ambicím.

EU se dívá do budoucna a očekává významné změny pro naši společnost, bezpečnost, hospodářství i planetu. Cíle o svobodné, demokratické, silné, bezpečné, prosperující a konkurenceschopné Evropě, který byl vytyčen v dokumentu o [politických směrech](#) této Komise a ve [Strategické agendě Evropské rady na období 2024–2029](#), je třeba dosáhnout ve velmi náročném geopolitickém kontextu. Rozpočet EU by měl i nadále cílit na zlepšování kvality života občanů, podporovat vznik nových pracovních míst, podniky, studenty, zemědělce, výzkum, rozvoj regionů a lokální komunity v Evropě i mimo ni. Zároveň je však třeba řešit také naléhavé priority, jako je obrana a bezpečnost.

A zatímco potřeba zapojení EU roste, rozpočet EU má omezené finanční zdroje. Tvorba příštího dlouhodobého rozpočtu EU vyžaduje společnou analýzu základních problémů a všeobecnou shodu na tom, co financovat. To znamená zhodnocení investičních potřeb pro nadcházející roky a navržení plánu, jak je financovat. K tomu chce Evropská komise využít také názorů členů panelu. Proto vás a ostatní členy této panelové diskuse občanů žádáme, abyste odpověděli na následující zastřešující otázku:

„Jaké priority a opatření financované ze strany EU přinášejí Evropanům největší přidanou hodnotu?“

Tato otázka má dva hlavní rozměry:

- Na jaké priority by měl být rozpočet EU vynakládán v budoucnu?
- Jaké činnosti by měly být podporovány z rozpočtu EU, aby pomohly tyto priority naplnit?

S orientací v tomto tématu vám pomohou různé dílčí otázky. Např.: Jak můžeme co nejlépe využít každé euro z rozpočtu EU? Jak to může odrážet různé potřeby Evropanů? Máte nápady, jak by rozpočet EU mohl přímo a pozitivně ovlivnit váš život? Jak nejlépe můžeme pomocí rozpočtu řešit společné evropské výzvy?

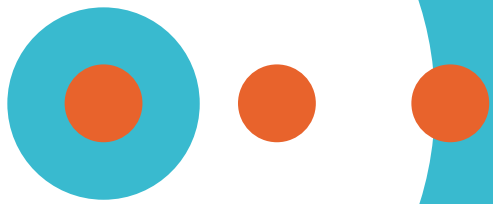
S podporou a poznatky zkušených facilitátorů, odborníků a externích řečníků budete vy a další spoluobčané hledat odpovědi na tyto otázky v průběhu tří zasedání:

Na **PRVNÍM ZASEDÁNÍ** si osvojíte základní poznatky o rozpočtu EU a rozsahu panelové diskuse občanů. V úvodní části bude vysvětlena podstata rozpočtu EU, včetně jeho vývoje, financovaných činností, původu finančních prostředků a způsobu rozhodování. Společně s dalšími občany také prozkoumáte společné priority a různé finanční potřeby, které vyžadují podporu z rozpočtu EU. Budete diskutovat o vizích společné budoucnosti, určovat klíčové výzvy i příležitosti. Zamyslete se také nad tím, jakými zásadami by se měl řídit příští rozpočet EU.

Na **DRUHÉM ZASEDÁNÍ**, které se uskuteční online, se dohodnete na politických prioritách a navrhnete první doporučení. Vypracujete nápady, jak tyto společné priority podpořit co nejlépe a jak řešit zjištěné společné výzvy. Zejména se zaměříte na to, které typy opatření by mohly mít největší dopad na zlepšení života občanů v Evropě.

Na **TŘETÍM ZASEDÁNÍ** své nápady upřesníte. Tyto nápady budou nakonec představovat konečné doporučení k tomu, jak vytvořit rozpočet EU odpovídající našim ambicím. O výstupech se bude hlasovat a na posledním plenárním zasedání pak budou přijaty.

Výsledkem panelové diskuse bude seznam doporučení, která se stanou podkladem pro budoucí práci Evropské komise na rozpočtu EU.

3 / Téma:

Co potřebuji vědět o rozpočtu EU?

PROČ POTŘEBUJEME ROZPOČET EU?

Jak pravděpodobně víte, rozpočet je plán, který ukazuje, kolik peněz osoba nebo organizace vydělá a kolik bude potřebovat nebo moci utratit. Každá země na světě má rozpočet, který je výpočtem jejich potenciálních příjmů (kolik peněz vydělá) a výdajů (kolik peněz utratí).

Rozpočet EU přichází na řadu tehdy, když je efektivnější vynakládat peníze na úrovni EU než na místní, regionální nebo celostátní úrovni. To je to, co lze nazvat „přidanou hodnotou“ rozpočtu EU. Tento rozpočet doplňuje rozpočty členských států. K oblastem, v nichž rozpočet EU vykazuje ve srovnání s rozpočty členských států výraznou přidanou hodnotu, patří:

- **Za prvé,** rozpočet EU podporuje evropské politiky, v nichž EU hraje významnou roli. Tyto politiky jsou uvedeny ve Smlouvách o Evropské unii, které jsou závaznými dohodami mezi členskými státy. Zahrnují oblasti, jako je zemědělství a soudržnost. V odvětví zemědělství se rozpočet zaměřuje na zajištění potravinové bezpečnosti, podporu živobytí zemědělců a podporu udržitelného zemědělství v celé EU. Cílem politik soudržnosti je přispívat k vysoké kvalitě života ve všech regionech EU prostřednictvím podpory hospodářské, sociální a územní jednoty založené na zásadě solidarity.
- **Za druhé,** rozpočet EU podporuje projekty se skutečným evropským rozměrem, jako jsou přeshraniční infrastruktura (např. železniční síť „Rail Baltica“, která má propojit Estonsko, Lotyšsko a Litvu se zbytkem Evropy) nebo další projekty pro více zemí (např. justiční spolupráce mezi několika členskými státy).
- **Za třetí,** rozpočet EU umožňuje řešit evropské výzvy, které jsou společné všem členským státům. Patří sem potřeba posílit naši konkurenceschopnost, zajistit naši bezpečnost a dokončit ekologickou a digitální transformaci.
- **Za čtvrté** pomáhá řešit společné krize a mimořádné události, jako jsou pandemie COVID-19 a dopady ruské útočné války proti Ukrajině.
- **Za páté** podporuje globální aktivity EU, například prostřednictvím rozvoje mezinárodních partnerství, rozvojové spolupráce a humanitární pomoci.

Sdružováním zdrojů, společným řešením výzev a poskytováním pomoci všem členským státům, jejich občanům i dalším subjektům vytváří rozpočet EU přidanou hodnotu, posiluje evropské hospodářství a geopolitické postavení Evropy.

Je také třeba vzít v úvahu, že investice nejsou financovány pouze z veřejného sektoru prostřednictvím vnitrostátních rozpočtů nebo rozpočtu EU, ale jsou financovány také z prostředků soukromého sektoru (tj. ze soukromých úspor v Evropě i mimo ni). Veřejné financování lze využít k posílení soukromého kapitálu, například financováním části inovativních projektů, které jsou pro soukromé společnosti považovány za příliš rizikové, nebo snížením rizika soukromých investic pomocí poskytování záruk.

CO JE ROZPOČET EU?

Když se mluví o rozpočtu EU, často se tím myslí dlouhodobý plán zvaný víceletý finanční rámec (VFR). Tento plán stanoví celkovou částku, která je k dispozici, a rozhoduje o tom, jak bude vynaložena v průběhu několika let. Stanovuje také výdajové limity pro jednotlivé hlavní oblasti, jako jsou bezpečnost a obrana nebo přírodní zdroje a životní prostředí. Víceletý finanční rámec vychází z návrhu Evropské komise, který musí být jednomyslně přijat všemi 27 členskými státy v Radě poté, co získá souhlas Evropského parlamentu, jak je podrobněji vysvětleno níže.

Na základě víceletého finančního rámce se pak každoročně sestavuje a schvaluje roční rozpočet EU. Ten stanovuje příjmy a výdaje na daný rok, přičemž respektuje celkové částky schválené v rámci dlouhodobého rozpočtu EU.

Současný dlouhodobý rozpočet EU je přijat na období 2021–2027. Jeho výše činí 1,2 bilionu EUR, což představuje přibližně 1 % HDP EU (hrubého domácího produktu, což je hodnota zboží a služeb vyrobených v dané zemi za určité období). **EU slouží 27 členským státům s celkovým počtem 450 milionů obyvatel.** Vzhledem k těmto údajům je roční rozpočet EU ve skutečnosti poměrně malý – v letech 2021–2027 se činí přibližně 160–180 miliard EUR ročně. To je srovnatelné se státním rozpočtem Dánska, který slouží 5,6 milionu občanů, a je o 30 % nižší než rozpočet Polska, který slouží 38 milionům občanů.

V současnosti je VFR doplněn přibližně 800 miliardami EUR z fondu NextGenerationEU, který je dočasným nástrojem na podporu oživení po pandemii COVID-19. Dlouhodobý rozpočet EU spolu s rozpočtem NextGenerationEU tak činí přibližně 2 biliony EUR.

NextGenerationEU je dočasný nástroj EU na podporu oživení, který má členským státům pomoci zotavit se z hospodářských a sociálních dopadů pandemie COVID-19. Prostřednictvím grantů a půjček poskytuje finanční prostředky ve výši 800 miliard EUR na podporu reforem a investic se zaměřením na ekologickou a digitální transformaci, hospodářskou odolnost a sociální soudržnost. Na financování nástroje NextGenerationEU si Evropská komise jménem EU půjčuje na kapitálových trzích.

CO EU FINANCUJE A ČEHO DOSUD DOSÁHLA?

Dlouhodobý rozpočet EU je rozdělen do jednotlivých kategorií výdajů jako např.:

- **Jednotný trh, inovace a digitální technologie:**

Podporuje výzkum, pomáhá digitalizovat podniky a vládní služby a investuje do fyzické (např. železnice), digitální (např. 5G a vysokorychlostní internet) a vesmírné infrastruktury. Podporuje také konkurenceschopnost, například financováním klíčových technologií v oblasti digitálních technologií, klimatu a biotechnologií.

- **Soudržnost, odolnost a hodnoty:**

Pracuje na snižování regionálních rozdílů a podpoře udržitelného rozvoje v EU. Finanční prostředky z rozpočtu podporují ekologickou a digitální transformaci, přispívají k iniciativám v oblasti mládeže a zdraví a propagují hodnoty EU. Rozpočet například pomáhá rozvíjet chytrá města, ekologickou dopravu a projekty propojující odlehlé oblasti. Podporuje také regiony nejvíce postižené přechodem od fosilních paliv k čistým energiím a nabízí školení, která pomáhají pracovníkům získat nové dovednosti. Financuje projekty a organizace zaměřené na přeshraniční mobilitu v oblasti vzdělávání, sociální začleňování, lepší zdravotní péči, spravedlnost, lidská práva a různé kulturní iniciativy.

- **Přírodní zdroje a životní prostředí:**

Zaměřuje se na udržitelnější zemědělství a námořní odvětví v EU, boj proti změně klimatu a zajištění

potravinové bezpečnosti. To zahrnuje podporu zemědělců a rybolovu, investice do rozvoje venkova, ochranu biologické rozmanitosti, zachování lesů a volně žijících živočichů a snížení emisí uhlíku.

- **Migrace a správa hranic:**

Zvyšuje bezpečnost hranic a podporuje účinné zvládnání migrace. To znamená například investice do ostrahy hranic, protiteroristických opatření a projektů, které pomáhají integrovat migranty a zároveň chrání azylový systém.

- **Bezpečnost a obrana:**

Klade si za cíl zvýšit strategickou autonomii a posílit obranný průmysl EU, například financováním společného vojenského výzkumu, kybernetické bezpečnosti a obranných technologií nové generace a evropských satelitních navigačních systémů.

- **Sousedství a svět:**

Financuje činnost EU v zahraničí na podporu stability, rozvoje a humanitární pomoci a podporuje hodnoty EU ve světě. Tyto aktivity pomáhají například budovat infrastrukturu, zlepšovat zdravotní péči a vzdělávání v rozvojových zemích a poskytují pomoc při mimořádných událostech v konfliktních oblastech nebo v oblastech postižených přírodními katastrofami.

- **Evropská veřejná správa:**

Financuje také administrativu EU, aby zajistila její efektivní řízení.

Jednotný trh, inovace a digitální technologie

149,9 (+ 11,5 z NGEU)

Soudržnost, odolnost a hodnoty

429,8 (+ 776,5 z NGEU)

Přírodní zdroje a životní prostředí

400,3 (+ 18,9 z NGEU)

Migrace a správa hranic

28,3

Bezpečnost a obrana

16,4

Sousedství a svět

113,7

Evropská veřejná správa

82,5

Celkem 2027,9 miliardy EUR

NextGenerationEU
806,9 miliard

Dlouhodobý rozpočet
1221 miliard

Rozpočet EU má přímý a konkrétní dopad na život evropských občanů, podniků, výzkumných pracovníků, zemědělců a místních komunit. Zde je několik příkladů toho, co se díky rozpočtu EU podařilo:

- **KLIMA:** zabráněno 87 milionům tun ekvivalentu oxidu uhličitého ročně.
- **MOBILITA VE VZDĚLÁVÁNÍ:** programu Erasmus se od jeho vzniku v roce 1987 zúčastnilo 16 milionů osob.
- **PRACOVNÍ MÍSTA:** v posledních letech našlo práci 6,8 milionů lidí díky iniciativám financovaným z Evropského sociálního fondu.
- **DIGITALIZACE:** z prostředků EU je financován evropský systém satelitní navigace Galileo, jehož signál využívá více než 2,3 miliardy zařízení po celém světě, od chytrých telefonů až po tísňové majáky. Díky financování EU poskytuje Galileo volně přístupná družicová data umožňující určování polohy, navigace a času.
- **PODPORA PODNIKŮ:** v letech 2014–2022 získalo finanční podporu EU z politiky soudržnosti 2,5 milionů podniků.
- **VĚDA:** v letech 1985–2023 získalo podporu EU na výzkum 35 nositelů Nobelovy ceny.
- **ENERGETICKÁ INFRASTRUKTURA:** v období 2014–2020 bylo do energetického systému EU přidáno 3 613 kilometrů elektrických kabelů propojujících členské státy.
- **KULTURA:** pět z filmů, které byly v roce 2024 nominovány na Oscara, bylo podpořeno z rozpočtu EU.

JAK JE ROZPOČET EU FINANCOVÁN?

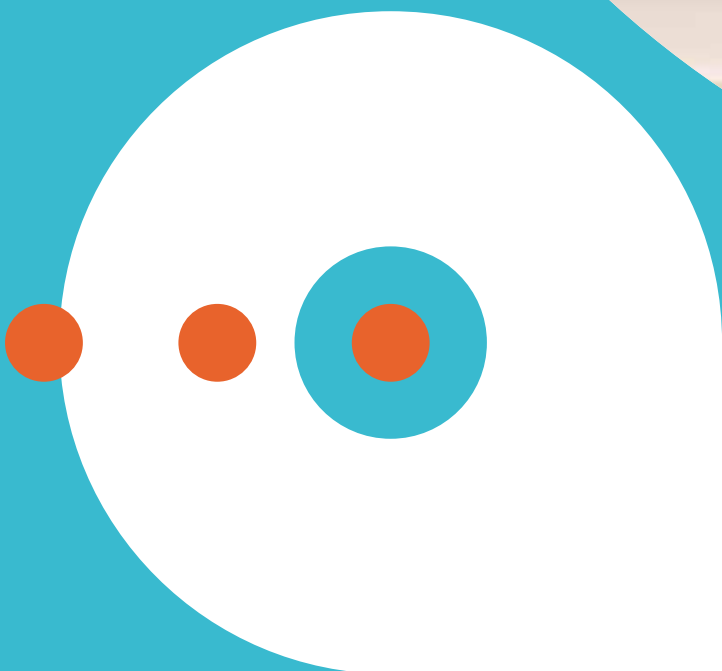
Rozpočet EU na období 2021–2027 je financován z následujících zdrojů, které se vypočítávají meziročně:

- 1. Příspěvky z vnitrostátních rozpočtů** (64 % pro rok 2025) v závislosti na úrovni hrubého národního důchodu (HND) členských států. Představují největší zdroj příjmů rozpočtu EU a zajišťují, aby byl vždy dostatek příjmů na pokrytí všech schválených výdajů a aby byl rozpočet EU vždy vyrovnaný.
- 2. Clo** (14 % pro rok 2025) uplatňované na zboží přicházející do EU ze zemí mimo EU.
- 3. Příspěvek z vnitrostátních rozpočtů založený na dani z přidané hodnoty (DPH)** (16 % pro rok 2025).
- 4. Plastový obalový odpad** (5 % pro rok 2025): Příspěvek členských států na základě množství nerecyklovaného plastového obalového odpadu v každém členském státě.
- 5. Další příjmy,** jako jsou příspěvky ze zemí mimo EU a pokuty podnikům za chování narušující hospodářskou soutěž.

Evropská komise je kromě toho zmocněna [Smlouvami o EU](#) půjčovat si jménem EU na mezinárodních kapitálových trzích. Od roku 2021 Komise [získává finanční prostředky na kapitálových trzích](#), aby mohla financovat svůj plán na podporu oživení po pandemii COVID-19, NextGenerationEU, a kromě toho si půjčuje také na další priority, jako je podpora Ukrajiny.

Abby mohla splácet půjčky na granty v rámci nástroje NextGenerationEU, navrhla Komise mimo jiné [tři](#) další zdroje příjmů:

- Část příjmů ze **systému EU pro obchodování s emisemi**, což je celoevropský systém, který stanoví limit pro emise skleníkových plynů z energeticky náročných průmyslových odvětví a umožňuje společnostem nakupovat a prodávat emisní povolenky, aby je motivoval ke snižování emisí.
- **Mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM)**, který zavádí cenu uhlíku na zboží dovážené do EU s cílem zajistit, že zahraniční výrobci budou splňovat stejné klimatické normy jako průmyslová odvětví EU.
- **Omezený dočasný příspěvek každého členského státu na základě zisků společností.**

JAK SE ROZPOČET EU VYJEDNÁVÁ A SCHVALUJE?

Ačkoli to nebude předmětem této panelové diskuse, je důležité, abyste byli obeznámeni s procesem schvalování rozpočtu EU.

Dlouhodobý rozpočet EU projednává a přijímá Evropský parlament a Rada EU na základě návrhu Evropské komise. Rada EU se skládá ze zástupců vlád členských států. Evropský parlament je volen evropskými občany. Samotný rozhodovací proces lze rozdělit do tří fází:

FÁZE 1: PŘEDSTAVENÍ DLOUHODOBÉHO ROZPOČTU EU

Jednání o dlouhodobém rozpočtu EU začínají několik let před jeho přijetím. Komise zahajuje proces předložením návrhů. Při přípravě těchto návrhů vede Komise rozsáhlé konzultace s institucemi, zúčastněnými stranami a občany. Do této fáze patří i tato panelová diskuse: vaše doporučení přispějí k přípravě těchto návrhů.

FÁZE 2: VYJEDNÁVÁNÍ DLOUHODOBÉHO ROZPOČTU EU

Rada EU, složená ze všech členských států, připravuje svůj postoj na základě návrhů Komise. Svůj postoj k návrhům přijímá také Evropský parlament. Jakmile všechny strany stanoví své postoje, začnou jednání mezi Parlamentem a Radou s cílem dosáhnout společné dohody.

FÁZE 3: PŘIJETÍ DLOUHODOBÉHO ROZPOČTU EU

Po dosažení dohody se dlouhodobý rozpočet EU přijímá „zvláštním legislativním postupem“. Rada EU musí jednotlivé prvky schválit jednomyslně. Evropský parlament pak musí vyjádřit svůj souhlas.

V případě potřeby může být dlouhodobý rozpočet EU v průběhu své platnosti revidován, pokud se objeví bezprecedentní a neočekávané nové výzvy. Stalo se tak např. v únoru 2024, kdy byl rozpočet EU revidován tak, aby zahrnoval financování priorit, k nimž patří podpora Ukrajiny, strategické technologie a migrace.

JAK SE PLNÍ ROZPOČET EU?

Finanční prostředky EU může spravovat přímo Komise (přímé řízení), společně Komise s členskými státy (sdílené řízení) nebo prováděcí partneři, jako je Evropská investiční banka (nepřímé řízení). Způsob řízení určuje postup financování žádostí a způsob jejich hodnocení.

EU sice poskytuje finanční prostředky na konkrétní program nebo projekt, případně se na projektu podílí poskytnutím záruky, ne vždy se však přímo podílí na jeho každodenní správě. I když jsou členské státy odpovědné za plnění většiny rozpočtu EU, konečnou odpovědnost za jeho plnění nese Komise.

Komise se zavázala chránit peníze daňových poplatníků a zajistit, aby každé euro z rozpočtu EU bylo vynaloženo transparentně a účelně. Komise na tomto cíli úzce spolupracuje s orgány členských států a s ostatními orgány EU.

